

Turvakodit - uusi ase huoltajuustistelussa?

Teksti: Ralf Sund

Takavuosina tuli muotiin käyttää inestisyttöä aseena vaikeissa lasten huoltoriidoissa. Inestin todenperäisyyden selvittäminen vei vuosia eikä asiallinen lapsen edun mukainen harkinta yleensä enää ollut mahdollista. Suomessa toimi ja toimii lausunnonkirjoittamiseen erikoistuneita lääkäreitä, joilta äiti sai ja saa aina tarvittavat paperit syytöstensä tueksi.

Tämä on yksi niistä likaisista tempuista, joihin saatetaan avioeron kiihkeissä taisteluissa ajautua. Perusteeton inestisyttö pitäisi olla ankara rikos, josta seuraa pitkä linnatuomio. Näin ei kuitenkaan ole ja tätä likaista tempua käytetään edelleen.

Ase on erinomaisen herkullinen, koska kyse on vakavasta asiasta, jolloin on perusteita vaatia viranomaisilta huolellista selvitystyötä.

Ongelma on selvittelyjen epätasällisyys ja hitaus. Koko sen ajan mies roikkuu hirressä. Eikä syytösten osoittautuminen vääräksi useinkaan poista isän ja lasten päälle luotua varjoa.

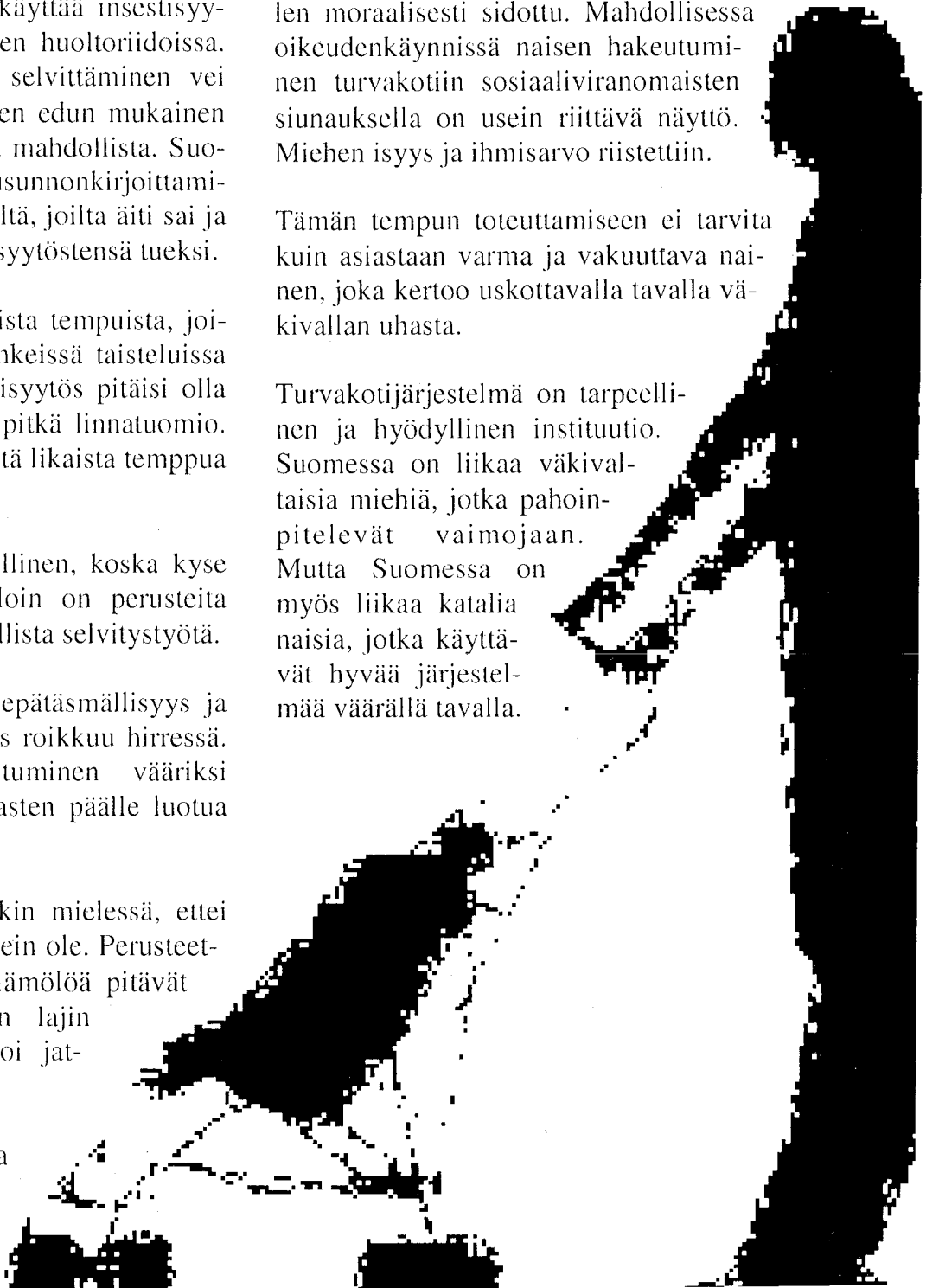
Tempu on nerokas siinäkin mielessä, ettei vastaansanomisen sijaa oikein ole. Perusteettomista inestiepäilyistä älämölöä pitävät tuomitaan itse pahimman lajin perversioiksi. Vääryys voi jatkuu.

Nyttemmin on hankalissa huoltokiistoissa keksitty uusi, lähes yhtä katala tempu. Nainen hakeutuu turvakotiin väkivallan uhan edessä. Kuinka todellinen väkivallan uhka on, jää usein naisen subjektiivisen kokemuksen varaan. Kunnan sosiaalitoimi kirjoittaa maksusitoumuksen äidille, joka ha-

keutuu turvakotiin, jolloin kunnan sosiaalitoimen kädet on tulevaa huoltoratkaisua ajatellen moraalisesti sidottu. Mahdollisessa oikeudenkäynnissä naisen hakeutuminen turvakotiin sosiaaliviranomaisten siunauksella on usein riittävä näyttö. Miehen isyys ja ihmisarvo riistettiin.

Tämän tempun toteuttamiseen ei tarvita kuin asiastaan varma ja vakuuttava nainen, joka kertoo uskottavalla tavalla väkivallan uhasta.

Turvakotijärjestelmä on tarpeellinen ja hyödyllinen instituutio. Suomessa on liikaa väkivaltaisia miehiä, jotka pahoinpitelevät vaimojaan. Mutta Suomessa on myös liikaa katalia naisia, jotka käyttävät hyvää järjestelmää väärällä tavalla.

Viranomaisilta edellytetään valppautta ja ammattitaitoa turvakodin väärinkäytösten estämiseksi. Tapauksissa, joissa lääkärintodistuksia ei ole, ja joissa on ilmeistä, että kiista las-

ten huollosta on kiihkeä, pitäisi hälytyskellojen soida, kun väitetyin väkivallan uhan nojalla haetaan paikkaa turvakodista.

Yhteiskunnan tasa-arvoistuessa ja miesten ottaessa yhä enemmän vastuuta lapsista lisääntyvät huoltokiistat. Samassa tahdissa käydään äitimyytin puolustamiseen yhä likaisemmilla tempuilla. Vanha tulkinta siitä, että lasten etu on yhtä kuin äidin etu, hakee tukea likaisien tempujen osastosta. Ensimmäisenä vedetään lokaan lasten etu ja toisena isien oikeudet.

Varsinkin pääkaupunkiseudulta lyhyessä ajassa on tullut esiin lukuisia tapauksia, joissa on erittäin suurella todennäköisyydellä syytä epäillä turvakotijärjestelmän väärinkäytöksistä. Menestys on ollut huikaisevaa. Tämän myllytyksen jälkeen mies on saanut olla

Useimmissa tapauksissa taustalta löytyvät samat naisjuristit, joten uskottavaa on, että eräät lakinaiset toimivat vihjaajina tehokkaiden ja likaisten tempujen käyttämisessä.

Jossain määrin on ymmärrettävää, että erokriisin keskellä oleva äiti saattaa syyllistyä epätoivoisiin tekoihin. Se on inhimillistä. Mutta viranomaisilta ja muilta ulkopuolisilta voidaan edellyttää sekä huolellista että moraalisesti kestäväää toimintaa.

Kaikissa pääkaupunkiseudulla esille tulleissa erikoisissa tapauksissa toteutuvat samat tunnusmerkit. Perhe on eroamassa ja asiasta käydään keskustelua isoillakin kirjaimilla, mitä voidaan pitää hyvin normaalina ilmiönä. Kaikissa tapauksissa isä on ilmaissut halunsa toimia eron jälkeen lasten lähihuoltajana. Yhdessäkään tapauksessa, josta nyt on puhe, ei löydy lääkärintodistuksia pahoinpitelystä tai todistajalausuntoja. Näyttö on kaikissa jäänyt naisen sanojen varaan ja kunnan sosiaalitoimi on antanut maksusitoumuksen turvakotisijoitukselle. Kaikissa tapauksissa lasten oikeuksia tavata isäänsä on rajoitettu ankaralla kädellä. Jokaisessa tapauksessa äidillä on ollut lakinainen taustalla ennen turvakotiin hakeutumista.

Ja mikä tärkeintä: kaikissa tapauksissa äiti sai tahtonsa läpi eikä lasten etua edes aidosti päästy arvioimaan.

Viranomaistoimintaa ohjaa edelleen niin vahva äitimyytti, että häikäilemättömät naiset pystyvät hyödyntämään järjestelmän vavuvikoja.

Synkimmät tapaukset löytyvät Espoosta, jossa lasten etu poljetaan äidin edun jalkoihin. Tilanne on koko maassa huolestuttava, mutta Espoossa ollaan räjähdyspitteissä. ■

onnesta mykkyrällä, mikäli on saanut edes jonkinlaisen tapaamisoikeuden ja yhteishuoltajuuden. Pahoinpitelijän jalkapuussa hän saa hävetä loppuelämänsä.